ואיזהו כרם החיצונה בשר החופה את רוב הכרם. ות"ת אם כן מסר להו מי"מ טרפות דבשר המופה את רוב הכרם הוא מצד שמעתא דברים פירקין וברים פירקין (דף מג.) פירשתי: **רובא** ולא הוי טפח פשיטא. פי' פשיטא דרוב מועיל לכולי עלמא וקלת תימה מאי קא משני לא צריכא דאיכא טפח במקום מהו דתימא עד דמיקרע כה טפח לא הוה טרפה ואמאי ס"ל לאמיר הכי ורבינו חננאל גרים דאיכא טפח ומקום וזולה לפרס רובא דלא הוי טפח היינו כשאין בכל הכרם טפח ולכך פריך שפיר פשיטא דלא בעי טפח שהרי אין בכולה טפח ומשני כגון דאיכא טפח ומקום מהו דתימא כיון דאיכא בכולה טפי מטפח לא מיטרפא עד דמקרע טפח:

לבשתמתה העטור על טפח. כשתקיף הסלע

בחוט ודומתה המוט יהיה באמרו טפח: **מחט** שנמצאת בעובי בית הכוסות בצד אחד בשרה. אבל בהמסס אפילו מצד אחד שלא נקב מעבר לעבר טרפה [1] כך פירש רש"י במקום אחר ואפילו אם תמצא לומר דאין סברת שיהא טרפה הואיל ולא ניקב אלא חצי עור מלינו למימר דכוליה ניקב ומיישינן שמא הבריא כי היכי דמיישי' [גבי ושכ'] בריש פירקין (דף מג.) למאן דחיים לספק דרוסה והא דקאמי בתמיתין המסס ובית הכוסות שנקבו לחוץ דמסמע דבעינן נקב מפולש לאו דוקא לחוץ שיהא מפולש אלא כלומר לחוץ כלפי חוץ ולאפוקי נקבו זה לתוך זה והא דקאמר מצד אחד כשרה בעובי בית הכוסות צריך לפרש [1] אותו צד אחד מכפיס כלפי הריעי דאי צד שכחוץ כלפי חצי הגוף אפילו לא ניקב כלל אלא שנמצא מחט בחצי הגוף טרפה דאמר נקובי נקיב ואתאי ואין נראה לר"ת לומר שיהא טרפה [2] אלא חצי העור של המסס ונראה לו דהמסס נמי מצד אחד כשרה והא דנקט בעובי בית הכוסות מצד אחד כשרה רבותא קמשמע לן דאפי' שיש לו שני עורות וקמשמע לן דאע"ג שניקב עור אחד שלם אפילו הכי כשרה עד שניקבו שניהם ואגב דנקט מצד אחד כשרה נקט נמי משני צדדין טרפה אע"ג דמילתא דפשיטא היא ועוד אומר ר"ת דהאי נמי מדום הוא דס"ד אמינא אפילו משני צדדין כגון שניקבו שני העורות כשרה לפי שסוכב ע"ג המסס ומדוכק שם בשומן [3] והיא הדין לאותו דנקוט מגין אלא יאת הריעי מידי דהוה אחלמולת שניקבה וירכים מעמידין אותה דכשרה קא משמע לן [1] הכא דטרפה ות"ת הא אמרינן בגמרא מדליקין (שבת דף לו.) גבי הנהו תלת מילי דאיתנו שמייהו הובלילא בי כסי ובי כסי הובלילא למאי נפקא מינה למחט שנמצאת בעובי בית הכוסות והשתא מאי נפקותא איתא הא בתרוייהו אמרינן מצד אחד כשרה משני לדדים טרפה גם בהובלילא וי"ל דנפקא מינה אלא תטעה לפרש מה שאמר מצד אחד כשרה זהו בהובלילא דהיינו המסס שעתה קורין בית הכוסות אבל במה שקורין עכשיו הובלילא היינו מה שהיו רגילים לקרות בית הכוסות אפילו מצד אחד טרפה הואיל וניקב עור שלם אי נמי אלא נעטה נמי במשני לדדים טרפה דהוי כמה שקורין אותו עכשיו בית הכוסות דהוא המסס אבל במה שקורין עכשיו הובלילא דהוא מה [1] שקורין מתחלה בית הכוסות אפילו משני לדדין כשרה דהוא כמו אחלמולת שניקבה וירכים מעמידין אותה: המולא

קשייתא. גרעיני תמרה: **בליפא.** עם אוכל הנשאר סביבותיה כשאוכלין אותה יכנסו שלשה בנקב בדוחק או בלא ליפא בהרווחה: בילוע

בוקי סריקי הכי אמר רב נחמן [א]מקום הדבק אפילו ניטל כולו כשר והוא שנשתייר בו כדי תפיסה וכמה אמר אביי כמלא [ב]בטדא בתורא: הכרם הפנימי: אמר רב יהודה אמר רב [ג]העיד נתן בר שילא ריש טבחיא דצפורי לפני רבי משום רבי נתן אי זו היא כרם הפנימי סניא דיבי וכן אמר רבי יהושע בן קרחה סניא דיבי רבי ישמעאל אמר איסתומכא דכרסא רב אסי אמר רבי יוחנן מקום צר יש בכרם ואיני יודע איזהו אמר רב נחמן בר יצחק נפל כרסא בבירא אמר רב אחא בר רב עוא אמר רב אסי מן המיצר ולמטה [ד]רבי יעקב בר נחמני אמר שמואל מקום שאין בו מילת רבי [ה]אבינא אמר גניבא משמיה דרב טפח בווישט סמוך לכרם זו היא כרם הפנימית [ו]אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי בר חנינא [ז]כל הכרם כולו זו היא כרם הפנימית ואיזהו כרם החיצון בשר החופה את רוב הכרם רבה בר רב הונא אמר מפרעתה מאי מפרעתה אמר רב אויא היכא [ח]דפרעי טבחי בנהרדעא עבדי כרבה בר רב הונא א"ל רב אשי לאמימר כל הני שמעתתא מאי א"ל כולהו שייכן בדרבה בר רב הונא ודרב אסי א"ר יוחנן מאי א"ל כבר פירשה רב אחא בר עוא ודרבי אבינא ודבני מערבא מאי א"ל הני ודאי פליגי: רבי יהודה אומר בגדולה כו': אמר רבי בנימין בר יפת אר"א [ט]לא גדולה גדולה ממש ולא קטנה קטנה ממש אלא כל שנקרע בה טפח ולא הוי רובא זו היא ששנינו בגדולה טפח רובא ולא הוי טפח זו היא ששנינו בקטנה ברובא רובא ולא הוי טפח פשיטא לא צריכא דהויא טפח במשהו מהו דתימא עד דמיקרע בה טפח לא הוי טרפה קמ"ל אמר גניבא אמר רבי אסי [י]נקדרה כסלע טרפה שאם תמתח תעמוד על הטפח אמר רבי חייא בר אבא לדידי מפרשא לי מיניה דגניבא אמברא דנהרדעא [יא]כסלע כשרה יתר מכסלע טרפה וכמה יתר מכסלע אמר רב יוסף [יב]כגון דעיילן תלת קשייתא בציפא בדוחקא בלא ציפא ברווחא: המסס ובית הכוסות: [יג]תנו רבנן מחט שנמצאת בעובי בית הכוסות מצד אחד כשרה משני צדדים טרפה [יד]נמצא עליה קורט דם בידוע

כבר פירשה רב אחא. דהיינו מן המילר ולמטה והוה כנגד מפרעתה היא: **ודרבי אבינא.** דאמר כרם הפנימי בווישט הוא: **ודבני מערבא.** דאמרי כל הכרם כולו קרוי פנימי וידון בנקב משהו: **מאי.** וכיון דלא אפסיק הלכתא עבדינן לחומרא וטרפינן בכל הכרם בנקב במשהו כבני מערבא. ומיהו כל הנך טרפות אינן לא טרחינן למיבדקי בתרייהו דכל כמה דלא מיתתכא אזלינן בתר רובא כדנפקא לן בפרק קמא (לעיל יח.) מהאליה תמימה [טו] ומקראי טובא ובכוליכי דריאה משום דשכיחן בתרייהו [טז]: **גדולה ממש.** גדולה שבגדולות: **כל שנקרע בה וכו'.** כלומר כל היכא דמתתכא או טפח או רובא טרפה: **רובא פשיטא.** דרובו כולו: הכי גרסינן **לא צריכא דהויא עפח במשהו.** אי הויא משהו טפי מרובא הוה מיקרע טפח: **נקדרה.** כמין חריבה עגולה וחוחב הקדירה כסלע מטבע רחב הוא: **שאם תמתח.** אי הוה מושכו לכאן ולכאן שיכנס העוגל לאורך או לרוחב תמצא בו טפח באותה קדירה: **אלא** בוקי סריקי. כדים רקים כלומר דבריס שאין: **הפיסה.** לחיתת יד: **כמלא.** אלכנע: **כטורא.** אפילו בשור גדול די בכך: **סניא דיבי.** קרטמי"ת בודי"ל לשון מורי והוא עשוי כיסים וסתומים בראשו וכך מלאתי בגאל"ף בי"ת של רבי מכיר בודי"ל שאלנ"ר ולשון סניא דיבי לפי שהוא מקום מלוח ומכוח ואפילו לוחצים וכל שאר הכרם קרוי מיון ושיעורו ברוב. ליצנא אחרינא שמעתי מן הפנג"ת עלמה הוא מקום שמנקביס שם הטבחים הכרם ומוליאים הפרס מקום שהשנאוי זב והראשון נראה: **איסתומכא דכרסא.** אני שמעתי [טז]איסתומ"ת בלע"ז [1]ואיני יודע מהו: **מקום צר יש בכרם.** שהוא קרוי כרם הפנימי וכל שאר הכרם קרוי מילוחה: **נפל כרסא בבירא.** הואיל ואינך יודע היכן הוא לא פירשת לנו כלום: **א"ר אחא.** אני אפרש אותו מקום לר: **מן המילר ולמטה.** ממקום שהכרם הולך ומילר ללד הווישט הוא קרוי פנימי מפני שנחבא בדופני המזח: **ולמטה.** כשהכרמה תלויה: **מקום שאין בו מילה.** מקום יש בכרם חלק שאין שם אותו לאמר שגורכין ברותחים מן הכרם: **בשר החופה.** פירשתיו [1] וזהו קרוס עב העובר על כל החלל וקורין לו טיגפנ"ת וישנו מן המזח ועל הירכים והכרם הקרוי פנג"ת מעוטו נחבא בגלעות המזח וריבו תחת אותו קרוס ורוב המילוחה דקאמר מתניתין [2] רואין כמה יש מן הקרוס כנגד אותו רוב הכרם ואם נקרע שם רוב מה שיש מן הקרוס כנגד הכרם טרפה ואם ממקום שהכרם כלה ולמטה נקרע אותו קרוס כשרה והיינו דאמרינן לקמן רובא ולא הוי טפח זו היא ששנינו כו' ואי בכוליה קרוס משערינן אין לך בהמה קטנה שאין ברוב שלה יותר מטפח וכל אמוראי דלעיל קרו פנימית ואילוחה בכרם עלמה: **מפרעתה.** לד הכרם הרואה את הקרקע הגדלה מיד כספותמין הבהמה להוליא את המעייס והיינו דמפרש היכא דפרעי טבחי: **כולהו שייכן בדרבה.** סניא דיבי ואיסתומכא ומקום שאין בו מילת כולן באותו לד עומדים או למעלה או למטה וכי טרפת לה לכל אותו לד בנקב במשהו הנמצא בו מקיימת להו לכולהו: אמימר מנהרדעא הוה כדאמרינן [3]בפנים אומזין (ב"מ דף טז:) אצל מנהרדעא אצא וסבילא לי שומא הדרא לעולם: **דרב אסי אמר ר' יוחנן.** דאמר לעיל ואיני יודע איזהו: **מאי.** אמריתו עלה הא איכא לספוקי בכל הכרם כולו: **אמר ליה**

מסורת הש"ס

א) [עיין תוס' לעיל מד. ד"ה כדי וכו'], ב) [תוספתא רס"ג], ג) [לקמן נב:], ד) [לעיל מד. ע"ש], ה) [לקמן נב:], ו) [פירוש מקום שפותחין בו בהכרמה להוליא הרכיה כדאמרינן שחיטה מפורעת כלומר פתוחה. ערוך ערך פרע ג'], ז) [ניכסת הערוך נקדה ה], ח) [תוס' פ"ב ה"ה] מתוכת עי: לעיל מח: [שיכה לד. שבת לו.], ט) [ב"ל איסתמיכת], י) [לעיל מג: ד"ה וכסרו], כ) [לעיל מב.], ל) [ויקרא ג.], מ) [וע"ע הטוב לעיל יב. בכ"י ד"ה פפח וכו' עד סופו], נ) [ה"ל דאותו כנ"ל].

גליון הש"ם

גמ' נחרדה בבלע. וכן לקמן דף עז ע"ב נקדר כמין טבעת. עירובין נח ע"ב שמעתי שמקדרין בהרים. ע"ז דף לב ע"ב וקדור כמין תחוכה ונעבוך עבך קד גרים בכל הני נכ' דלמ"ן קדוד:

לעזי רש"י

קרשט"א [קרשטני"א] המעי העיוור.
בודי"ל שאלצי"ר [שצילי"ר]. מעי של שקיות (מעי עיוור).
פנג"א. בט: (כאן בהוראה מיוחדת של החלק הראשון בקיבת בעלי-הגירה).
איסתומכ"א [איששומ"ק]. פי הקיבה.
טיגפנ"א [טיגפני"א]. חלק מקיר הבטן המכסה את הכרס.
פנג"א. בט:. החלק הראשון בקיבת בעלי גירה.

תוס' רש"י

בודי מדיקי. כדים ריקים, כלומר דברים שאין בהם (ע"ז לז:). **מחט שנמצאת בעובי בית הכוסות.** רלה לעיל מט ב.

עין משפט נר מצוה

קלד א מי"י פ"י מהלכות שחיטה הלכה טו
סמג עשין סב טוש"ע יו"ד סימן מו סעיף ה:
קלה ב ג מי"י שם פ"ט הל' ה ופ"ו שם הל"א סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' מח סעיף ג:
קלו ד ה מי"י שם פ"ט הל"ו טוש"ע שם סעיף ד:
קלו ו ז מי"י שם פ"ו הל"ב ופ"ב מהל' ממרים הלכה טו) טוש"ע שם סעיף ח (וטוש"ע חו"מ סימן רכד סעיף כ) ובנרב אלפס עוד בכ"ב פרק ו דף רל:):

שיטה מקובצת

א) תיבות ואיני יודע מהו נמחק: ב) בשנים אותזין אמר אמימר אנא נהרדעא אנא: ג) כך פי' רש"י במקום אחר נ"ב פ' המדיר ופ' לולב הגזול: ד) צריך לפרש לאותו צד מבפנים: ה) ואין נראה לר"ת לומר שיהא טרפה כשלא ניקב: ו) קמ"ל דטרפה וא"ת הא אמרי' בפ' במה מדליקין גבי הנהו תלת: ז) דהוא מה שהיו קורין בתחלה:

רבינו גרשום

בוקי סריקי נודות רקים. בטדא בתורא כמלא אצבע בשור. או שנקרע רוב החיצונה. כלומר כרס החיצונה בדבעינן לפרושי בגמרא: ר' יהודה אומר בגדולה טפח. כלומר בגדולה שנקרע כרס החיצונה ובקטנה ברובא אפי' לא נקרע טפח אלא רובא טרפה. שניא דיבא ששונאין אותו הזאבים ולא יכלו ליה למיכל מיניה. לישנא אחרינא סניא דיבי כעין מסננת לשון זיבה. אסטומכא אישטמכל בלעז: מן המצר ולמטה מקום שמתחילין בני מעים הרחב לקצר: מקום שאין בו מילת זהו דבר שמגרדין מן הכרס מאחר שמרתיחין אותו. היכא דפרעי טבחי (שוב הריעי): כבר פירשה רב אחא בריה דרב אויא. כלומר מן המצר ולמטה ז) ושייר במפרעתא: דר' אבינא ודבני מערבא מאי. כלומר דאמרי כל הכרס כלו זהו כרס הפנימי: זו היא ששנינו בגדולה טפח. וכל דמקרע רובא ולא הוי טפח. כלומר לא קטנה קטנה ממש אלא אם תהא קטנה כשתקרע רובא דברס החיצונה ולא הויא טפח אע"פ שבמשהו הוי טפח כיון דאותו רוב שנקרע לא הוי טפח חשובה קטנה: נקדרה כסלע כו'. כלומר הכרס החיצונה נקדרה קשייתא גידל בלע"ז. קשייתא בציפא כי' כלומר כדעיילן תלת קשייתא עם שיורי האוכל שעליו כשאוכלין התמרים אין יכול לאוכלו (על הכל) [כולו] ונשאר על קשייתא קצת מן הפירי וזהו ציפא: בלא ציפא עדום [נ' בלא

ז) אולי ל"ל וכדאי כנגד מפרעתא וכ"ה בגרס"י.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com